

DACIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de
române.
al Ținutului

1654
Palatului Cultural

Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
părani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

GVERNUL A DEMISIONAT

Consilierii regali convocați la Palat

Comunicat Nr. 66.

Ministrul Casei Regale face cunoscut:

Domnul Constantin Argetoianu, președintele consiliului de miniștri a prezentat Majestății Sale Regelui demisiunea guvernului. Demisia a fost primită.

Consilierii regali au fost convocați astăzi la palat, regal pentru consultări.

București, 23. Noembrie 1939.

Audiența d-lor Consilieri Regali la M. S. Regele

Comunicatul Nr. 67.

București, 24 (SIR). — Ministrul Casei Regale face cunoscut: In cursul după amiezii, M. S. Regele a primit la ora 17 pe consilieri regali:

MAREȘAL C PRODAN,
GENERAL ARTUR VAITOIANU,
DR. ALEX. VAIDA-VOEVOD,
PROF. S. S. MIRONESCU,

PROF. N. IORGA,
DR. C. ANGELESCU,
GH. TATARASCU.

D. G. Tătăărăscu

a fost însărcinat cu formarea noului cabinet

Comunicatul Nr. 68.

București 24 (Sir) Ministrul Casei Regale face cunoscut: M. S. Regele a primit la ora 18'45 pe d. G. Tătăărăscu,

consilier regal. Domnia Sa a fost însărcinat cu formarea guvernului.

Prima declarație a d-lui consilier regal G. Tătăărăscu

București, 24. (Sir.) D. G. Tătăărăscu, consilier regal, a făcut la ora 20 reprezentanților presei, următoarele declarații:

— IN URMA DEMISIEI GUYER-

NULUI PREZIDAT DE D. CONSILIER REGAL C. ARGETOIANU, M. S. REGELE A BINEVOIT SĂ MĂ ÎNSĂRCINEZE CU FORMAREA UNUI NOU GUYERN, CONSTITUIT IN CA-

DRUL FRONTULUI RENAȘTERII NAȚIONALE. NĂDAJDUESC SĂ POT DUCE LA BUN SFĂRȘIT ACEASTĂ INALTA SARCINĂ.

NICOLAE ILIEȘIU

Medalion

Emanuil Gojdu

(1802—1870)

Comunicatul oficial maghiar că ministerul afacerilor streine a depus pe biroul camerei deputaților proiectul de lege pentru reglementarea chestiunii „Fundatiunii Gojdu” — a produs mare bucurie în toate cercurile românești. Fondurile deosebit de importante cari odinioară au dat posibilitatea la un număr considerabil de bănațeni și ardeleni merituosi să-și poată face studiile secundare și universitare, — nu peste mult vor putea sta din nou la dispoziția tineretului nostru. Nici un român n-a lăsat o fundațiune atât de mare pentru un scop atât de frumos.

Emanuel Gojdu, acest mecenat al culturii românești din părțile transilvănene a sesizat cum nu se putea mai bine necesitățile acestui neam al nostru de sub jugul dominației streine. Românilor îi trebuiau oameni luminați, ca să ajungă — așa cum a ajuns — la limanul și împlinirea destinului său istoric. Pentru școală, trebuiau bani grei, deaceia Gojdu pe lângă partea morală a găsit de bine să-și testeze întreagă averea sa Românilor de rit ortodox.

A reușit, prin acest ultim gest al său, să spulbere orice nedumerire și discuție cu privire la sentimentele sale naționale românești. Il acuzau unii din contemporanii săi, de maghiarofilie. Dar în scurta sa domnie ca suprem comite al Carașului el mai întâi a făcut ca în cuprinsul comitatului Caraș „limba oficială de peste tot în afacerile dinlăuntru să fie cea română”, apoi a mai hotărât tot atunci că „la sediile comitatense și la juții cerouali ca judecători, limba oficială asemenea peste tot este cea română, lăsându-se deocomdată și limba maghiară”.

A numit două treimi Români în posturile ce le avea în subordine.

Iată un gest de mare Român, care a înțeles să nu spună numai vorbe, ci să înfăptuiască în viața sa lucruri trainice cari ni l-au lăsat cu nimbul nobil de mecena al culturii românești de dincoace de munți.

Lupta sa cu Ungurii a fost din tactic spre a putea trage foloase pentru nația românească, atât pentru cei din părțile bihorene, cât și pentru bănațeni și bucovineni. Deși Gojdu s'a născut în Oradea, dintr'o jumătate origină macedo-română, naționalismul său n-a avut bariere. În 1870 fondul lăsat a fost în sumă de 200.000 florini, iar după 11 ani, deși se dăduse ajutoare și burse, averea ajunsese la suma de 1.702.093 florinți, continuând să crească. O treime a veniturilor în sumă de 25—30.000 florinți anual se acorda stipendii la 120—130 de tineri români.

Deaceia limpezirea situației fundațiunii Gojdu, — care stagnase din 1916 — este un act de o mare însemnătate pentru tineretul românesc. Guvernul maghiar, rezolvând problema acestei fundații dovedește o adâncă înțelegere și prietenie față de țara noastră și de voința oamenilor noștri mari din trecut.

AUREL BUGARIU

O revistă de frumoasă tradiție: «Societatea de Mâine»

În șirul tradiționalelor publicații ardeleni, se înscrie la loc de frunte, ca una din cele mai cuprinzătoare, revista d-lui Ion Clopoșel, „Societate de Mâine”. O luptă continuă de 16 ani, peste inerente vitregii, îndreptățește o mai îndelungată oprire asupra revistei de frumoasă tradiție, a eminentului gazetar și scriitor ardelen.

Deși apare de vreo câțiva la București, „Societatea de Mâine” își are rădăcinile înfipte adânc în realitățile și sufletul Ardealului și Banatului, ale căror probleme sunt desbătute aci de condeele alitei scriitoricești din aceste părți ale țării.

Timuta de înaltă intelectualitate și corectitudine, sincronizată cu varietatea și proapețimea materialului tratat, dau bătrânei reviste un nimb de prestigiu, ce poate fi invidiat mai ales de noi, bănațeni, cari, din păcate, n'am reușit încă să asigurăm continuitatea unei înjghebare literare mai serioase.

Numărul de față, al treilea din anul al 16-lea, aduce consistentul material cu care ne-a obișnuit și căruia, vom încerca a-i face o sumară prezentare.

Directorul revistei, d. Ion Clopoșel, sub titlul „Problemele unor străvechi așezări românești în Banat”, publică, rezultatele unei anchete socio-grafice în satele bănațene Cornereva și Bogoltin. Dată fiind importanța concluziilor ce le cuprinde documentatul articol, am socotit să-l reproducem, în întregime, într'un număr al ziarului nostru și deaceia, nu insistăm asupra lui în această cronică sumară.

Rândurile de neîndoiosă actualitate, datorite subtilului poet al „Cabanelor albe, d. Vlaicu Bârna, un viguros și inspirat talent al tinerei generații ardeleni, purtând titlul „Etica ridicării satelor” ne determină să nu oprim mai mult asupra lor.

Plecând dela constatarea făcută de un valoros creator, care indica nomenclatura de cultură minoră, culturii românești, d. Bârna afirmă că lucrul nu trebuie să ne neliniștească, deoarece aceasta nu înseamnă o deficiență spirituală a Neamului, ci „un fenomen cultural nerealizat încă în limi mari”.

Opera de ridicare a satului românesc — continuă autorul — începută acum câțiva ani sub auspiciile M. S. Regelui, pregătește împlinirea unui ideal care există: realizarea unei culturi majore.

Dupăce arată efectul pe care-l are contactul direct al tineretului intelectual cu țărănul român, autorul încheie astfel judiciosul articol:

„Voința Soveranului, adâncă Lui răvnă pentru ridicarea satelor, — s'au impus. „OPERA NESFĂRȘIT DE MARE” pe care o anunță se realizează sub Augustele Sale auspicii. Vigoarea intelectuală, mijloacele neprețuite se vor complini pentru o renaștere socială a țării”.

Un omagiu deplin meritat i se aduce în coloanele revistei, magistratului sculptor Romul Ladea, „inegalatul interpret al sufletului românesc bănațean” așa cum pe drept îl numește autorul cronicei „Înselări bănațene.”

Fragmentul de proză semnat de d. Virgil Biron, intitulat sugestiv „Aur”, poartă pecetea unui stil matur și aduce un material inedit din viața Carașului. Colaboratorul „Daciei”, poetul Gr. Bugarin tratează despre „Stilul clădirilor pu-

blice”, ajungând la o surprinzătoare concluzie, peste care nu putem trece fără a o reproduce:

„Adâncind sufletul țărănului român în tot ce are el mai frumos și mai bine cristalizat, se creiază stilul „Regele Carol II” nu numai în arhitectură ci și în celelalte domenii de artă, „BISERICILE ROMEI VECHI” ne sunt descrise atrăgător și documentat de d-șoara RODICA CLOPOȘEL, în a cărei proză plină de nerv, întrezărim un puternic talent descriptiv.

Mai semnează în același număr, monografii, proză și versuri dd. Marcel Olinescu, Alice Gabrielescu, Ion Călugăru, Titu Popa, Horia Trandafir, Axente Bancu, N. Pora, Volbură Poiană Năsturaș, Ilie Jenea, Mihai Straje, Em. C. Grigoraș, etc.

O cronică variată și bogată semnează d. Vlaicu Bârna.

Nu putem încheia aceste rânduri, fără a trece cu vederea contribuția bogată, dăruită de bănațeni acestui număr al „Societății de Mâine.”

Evidențind acest fapt, îndemn pe toți cei cari au frământat problema reorganizării revistei „Luceafărul” să ia oildă dela exemplul matur servit de d. Clopoșel, care fără „blocade” și alte asemenea pretențiozități puerile, a reușit să adune într'un singur număr „Material bănațean” de aleasă calitate. Gruia Floruțiu

Inaugurarea stagiunii de operă

TIMIȘOARA, 24. — Miercuri seara s'a inaugurat stagiunea, din păcate prea scurtă, a Operei din Cluj, cu reprezentația operei „Manon” de Massenet. După cum am anunțat, redactorul nostru muzical va face după terminarea stagiunii o dare de seamă amplă a acestui eveniment. De data aceasta ne mulțumim cu câteva note fugare.

Poveștea emoționantă a miciei Manon, al cărei rol a fost cântat de d-na Rozsa-Vasiliu, a fost urmărită de o sală plină, în care am zărit toate notabilitățile orașului nostru.

Cavalerul Des Grieux a fost jucat de d. dr. Traian Spătaru. Celelalte roluri au fost susținute de L. Popovici, Maria Mihai, Ciolac, Silvia Simonetti, Gh. Znamirovski și Moarocș.

Joi seara s'a cântat „Liliacul” de Johann Strauss, iar Vineri se va oferi publicului nostru meloman „Boema”.

Salon de Corsete
B. SPIEGEL GHIZELA
Sir. Eugen de Savoya
ângă casa de muzică Braun
Se execută bine și frumos
CORSETE, SUTIENE
Modele noi

Consiliul Inspectorilor generali ai învățământului secundar

București, 24 (SIR). — La 28 și 29 Noembrie se va întruni consiliul inspectorilor generali ai învățământului secundar.

Radio

Vineri, 24 Noembrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI

ȘI RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 12 Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfatul gospodăresc și igienice; 12.10 Muzică variată (discuri); 13 Ora; Radiofonice; Sport Diverse; 13.10 Muzică vocală (discuri); 13.30 Orchestra Nicolae Cioc; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei Cioc; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. RADIO ROMANIA 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Poșta telefonică; 19.17 Muzică religioasă (discuri); 19.35 Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI 19.45 Dobrogea, pământ românesc, de prof. C. Giurescu, Ministrul Frontului Nașterii Naționale; 20 Seara de operă „Walkyria”, poem liric în 3 acte de Richard Wagner (transmisie dela Opera Română)

Distribuția:

Siegmund	Albert Salbert
Hunding	Mathias Mrahitch
Wotan	Jean Stern
Sieglinde	Emmi Heinmüller
Brünhilde	Rose Palocs-Huschka
Fricka	Res Fischer
Gerhilde	Maria Thomas
Ortlinde	Coba Wackers
Waltraute	Res Fischer
Schwertleite	Mary Haan
Helwige	Clara Ebens
Siegrüne	Elisabeth Rosenkranz
Grimgerde	Käthe Erb
Rosswisse	Marion Hunten

Ansamblul Operei din Frankfurt, dirij. de Fr. Konwitschny. În pauza I-a (21.15—21.35): Radio-jurnal; Sport. În pauza II (23.05—23.20): Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw.

14 Program muzical; 14.50 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

Sâmbătă, 25 Noembrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI

ȘI RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 12 Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfatul gospodăresc și igienice; 12.10 Muzică variată (discuri); 13 Ora; Radiofonice; Sport Diverse; 13.10 Muzică românească (discuri); 14 Radio-jurnal; 14.20 Mari cântăreți (discuri): Dacă! de Denza (voce: Beniamin Gigli); Am găsit fericirea într'o grădină, cântec finlandez (voce: Auliki Rauta Wacker); Serenadă de Gounod (voce: Bogdan tschewsky); Aria bijuteriilor din „Faust” de Gounod (voce: Elisabeth Rethberg); Barcarola de Ponchielli (voce: Riccardo Stracciari); Trandafiri din Sud, vals de Johann Strauss (voce: Erna Sack); Lied de Ahrens (voce: Karl Schmidt-Walter); Duet arli din „Lakmé” de Delibes (voce: Germaine Féraud); Potpuriu de Hruby (voce: Rosi Seegers și Peter Anders); 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. RADIO ROMANIA. 18 Ora străjerilor: L. Lt.-col. dr. V. Mustăcescu: De vorbă cu străjerii. II. „Cercetașul erou” scenariu radiofonic de Dem. Psatta; 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronică medicală; 19.17 Muzică din opere (discuri); 19.50 Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 20 Factorul de temelie al educației: familia, de prof. St. Bărsănescu; 20.15 Continuarea concertului de muzică din opere (discuri); 20.45 Radio-jurnal (I); 21 Orchestra „Lucașfărul”. Muzică de dans: voce: Lya Crăciunescu; 22.10 Radio-jurnal (II); Sport; 22.30 Continuarea concertului Orchestrei „Lucașfărul”; 22.50 Muzică variată usoră (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

CAPITOL
de Vineri

ALLO JANINE!

O extraordinară comedie muzicală de mare montare cu

MARIKA RÖKK—JOHANNES HEESTERS

Regia: **CARL BOESE** În coplectare: **JURNAL**

isori din Paris

Solidaritatea franceză

(Dela corespondentul nostru)

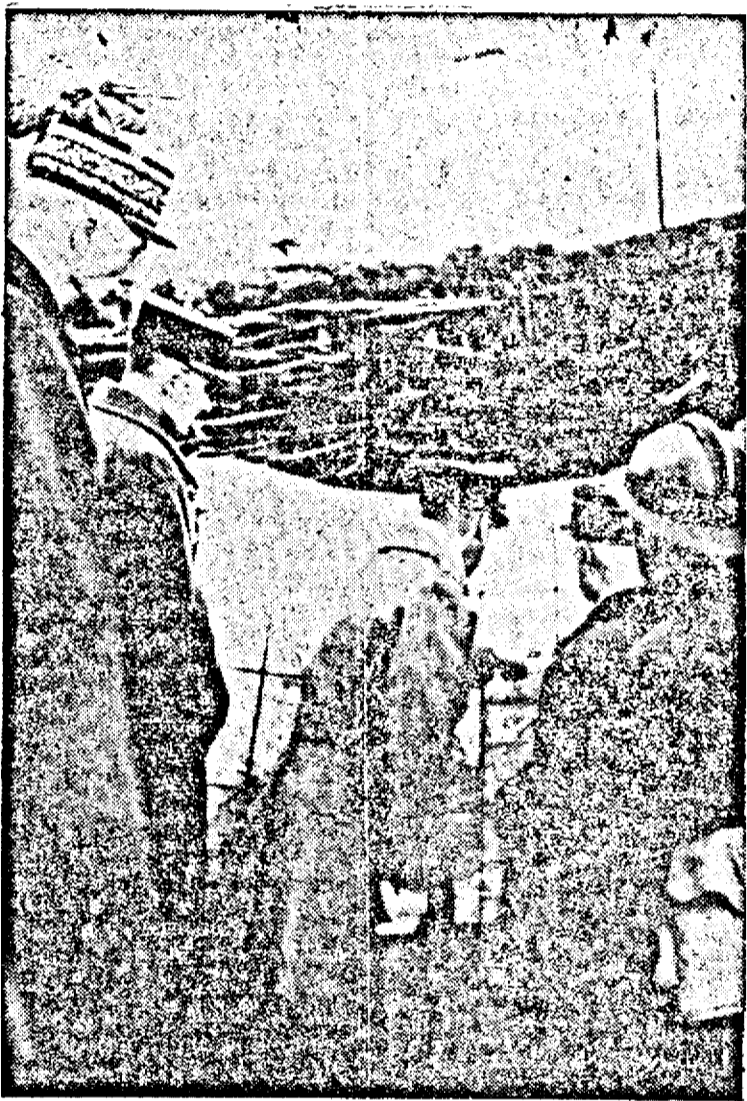
18, Noembrie. — E firesc ca, în aceste zile grele, colectivitatea națională să se orienteze spre unele sacrificii necesare pentru mântuirea patriei și pentru salvarea populației. E drept că, până la urmă, populația civilă franceză, locuitorii unei țări bogate și cu mari resurse, nu au fost nevoiți să ajungă la limitele sacrificiilor și sacrificiilor, la care au fost obligați locuitorii din alte țări. Totuși ce s'a făcut, s'a făcut, cu entuziasm și într-un spirit de solidaritate, de care francezii sunt de atâtea ori dovadă.

În care au fost permise unele măsuri ale guvernului au dovedit în mod clar solidaritatea și patriotismul nostru a se face față cheltuelilor de

1 Aprilie 1940. Deasemeni, prin decretul din 4 Octombrie, se organizează, în departamentele unde nu exista, un serviciu de inspecție și de control al sănătății publice, care are de scop să prevină epidemiile.

Insfârșit, prin decizia din 19 Octombrie, centrele de reclasare profesională, agreate de Ministerul Muncii, sunt rechiziționate pentru a se forma mâna de lucru complementară, de toate categoriile, necesară pentru uzinele lucrând pentru apărarea națională sau în interes național.

Dar toate acestea nu înseamnă nimic, față de tot ceea ce francezii au făcut în mod spontan și benevol. Ingrijirea, pe care au dat-o refugiaților, cu care au împărțit masa și casa, sunt

Armatelor franceze de către DUCELE DE WINDSOR. — Ducele în cursul unei inspecții consultă harta operațiunilor.

guvernul a dat unele decrete, trebuiau să servească necesităților financiare ale momentului.

În fine, decretul din 3 Octombrie prevedea din fondurile Casei de depuneri consemnațiuni două milioane de franci, necesare cheltuelilor de primă urgență ale refugiaților.

Deasemeni, prin decretele din 1 Septembrie și 5 Octombrie, s'a creat o Casă a Solidarității naționale, la care contribuie cu o parte din salariul lor lucrătorii francezi. Modul, în care această prelevare, este următo-

demne de relevat. Apoi darurile, mai mici sau mai mari, făcute adesea anonim, Ministerului Apărării Naționale, sunt în număr atât de mare, încât ocupă coloane întregi în Jurnalul Oficial.

Toate acestea se înțeleg ușor, fiindcă toate sacrificiile se fac pentru a se păstra viața liberă și fără lipsuri, pe care a dus-o și o va duce, și deaci înainte, poporul francez.

ANDRÉ HATET

Furtună v olentă pe Marea Neagră

Constanța, 24 (Rador). — Furtuna deslanțuită alaltăeri în Marea Neagră continuă cu intensitate. În port a cauzat mari pagube atât navigației, cât și marfurilor depozitate în danele. A fost inundat un depozit cu câteva vagoane de cărbuni, fiind apoi aruncat în mare.

Vaporul „Itaca” fiind surprins de valuri a fost smuls din parame și a dat peste vaporul „Ardeal”, cauzându-i avarii însemnate. Alte marfuri a fost deasemeni aruncate în mare. Lucrările de încărcare și descărcare au fost zădărnice din cauza furtunei. Vaporul „Klul”, care a plecat dela Sulina de două zile, răătăcește pe mare, neputându-se apropia de portul Constanța.

Contele Csáky

Discursul ministrului de externe al Ungariei e un prilej al defectiunii maghiare față de străduințele formării Blocului Balcanic. În fond, pe Contele Csáky l-a antrenat intransigența României, temeiul actualei și definitivei ei așezări: D-sa, ar fi vrut, ca noi să răscumpărăm neutralitatea blocului proiectat, prin modificări de hartă, pe ici, pe colea, prin părțile esențiale. Decât, noi nu mai trăim în plin Caragiale. Lasăm altora să se complacă în umor.

Și, pentru că onoratul Guvern maghiar, ne-a avansat, nu demult, asigurarea că înțelege sensibilitatea României și o respectă, semn pentru care este dispus a retrage și desconcentra o parte din trupele massate la frontieră, — nevoind a-se aventura în echivoc, dar intenționând o revenire, își caută punctul de reacție, în minorități.

Contele Csáky, în inerția grijilor d-sale, a binevoit să îmbrățișeze, generos, pe toți minoritarii din România: Dacă voi nu mă vrei, eu vă vreau...

Inadevăr, iredentia maghiară, cultivată pe direcție revizionistă, nu lasă, nu poate lăsa tihna cuvenită, unei serioase și cointeresate împrietiniri româno-maghiare. Budapesta nu vrea, fiindcă nu poate să privească și să judece liniștit.

Iată, exemplul însuși al discursului contele Csáky. D-sa sevrzează problema minorităților din România după o noțiune în afara concepțiilor de conviețuire a acestora cu noi. Căci, între mandatul d-sale de Ministru de Externe al Ungariei și acele al reprezentanților minorităților din România, stăruie un hotar, o delimitare peste care, d-sa își permite să treacă, în o incurșiune cu atât mai nejustificată, cu cât, reprezentanții minorităților dela noi și-au precizat conviețuirea lor politică, față de orânduirile de bază ale Statului român.

Cum privește, oficiul, statul român, incurșiunea Contelui Csáky, — și mai ales răspunsul pe care-l va da, — vor preciza ceace Excelența Sa, pare a nu înțelege.

Coborându-ne însă de pe planul gene-

ral, oficial, pe planul vederilor comune, locale, ca unui cari trăim, aici la Timișoara, în bună prietenie cu toți minoritarii, simțim că discursul Contelui Csáky, răstălmăcește realitatea.

Recunoșcuți ca entitate în comprehensiunea unității acelorași orânduirii politice, minoritarii și-au formulat revendicările, cari au fost, după cum înșăși recunosc, 90 la sută satisfăcute. Pe plan cultural, social, economic și politic, beneficiază deci de aceeași loialitate de care se bucură orice cetățean român.

Și noi credem în loialitatea cu care înțeleg să răspundă acestor libertăți cetățenești. Căci, altfel, am impietat bănuindu-i de falsitate și lipsă de curaj. Or, conducătorii minoritarii, au mărturisit, sus și tare, din orice prilej, satisfacția și recunoștința lor, pentru regimul de care se bucură.

Cât de disonantă pare ofensiva grijei Contelui Csáky, în armonizarea de interese și simțiri, cari conviețuiesc între hotarele României.

În o epocă, în care s'a consumat exemplul austriac, al sudeților, al Poloniei chiar, când germanii și-au revendicat libertatea și unitatea, loialitatea, mulțumirea înșăși, a minorităților din România, onorează, principiile cari stau la baza ființării acestui stat.

Recent la Oslo și pretutindeni, unde, delegații minorităților au avut ocazia de a se pronunța cu atât mai sincer degajat, — România a fost salutată ca pe un pământ al loialității.

Dealtfel, înșăși reprezentanții minorităților, în repetate rânduri, au atras, nesiliți, atenția guvernului dela Budapesta, să nu turbure buna armonie a conviețuirii lor cu poporul român.

În acest sens, grija contelui Csáky, e mai mult o nedorită octroire.

Și când ne gândim, că altele sunt pericolele, — iar acestea sunt comune. Veni-va ziua și nu departe este, când Contele Csáky, ca și toți paladincii revizionismului, vor înțelege, că „inter duos partes litigantes, tertius gaudet...”

C. MIU-LERCA

„Așteptăm cu cea mai mare încredere atacul inamic”

— a declarat d. Hore Belisha

Câți soldați englezi se află în Franța

Londra, 24 (Rador). — D. Hore Belisha, ministrul de război a făcut o declarație în Camera Comunelor, asupra situației militare.

După ce a adus omagii armatei polone, a cărei rezistență de trei săptămâni a ușurat concentrarea trupelor franceze și a permis armatelor să se grupeze în Franța și să-și ocupe pozițiile, d. Hore Belisha a continuat:

„Ultima dată când am luat cuvântul aici, aveam în Franța 158.000 de soldați. De atunci, le-au urmat câteva mii în fiecare săptămână. În primăvara viitoare, armata noastră va fi întărită în proporții considerabile. Întărirea acestea vor continua până la victorie. Aproximativ un milion de oameni sunt supuși actualmente unei instrucții militare pe teritoriul nostru.

Ministrul de război a vorbit apoi despre linia Maginot, pentru care Franța

și-a impus cele mai mari sacrificii. Trupele franceze și engleze își împart frățeste sarcina apărării, amestecate unele cu altele. Așteptăm cu cea mai mare încredere atacul inamic, — a terminat d. Hore Belisha.

Constituirea

unui comitet permanent anglo-italian

Londra, 24 (Rador). — La o întrebare a deputatului conservator Duncan, care a cerut informații asupra scopului și întinderii acordului încheiat între guvernele italian și britanic pentru ușurarea colaborării economice d. Butler, subsecretar de stat la ministerul externei a declarat: Acordul prevede constituirea unui comitet permanent anglo-italian, menit să caute cele mai bune mijloace de regularizare a schimburilor comerciale și ale comunicațiilor feroviare, maritime și aeriene între cele două țări și în general este menit să permită o colaborare mai strânsă în domeniul economic, între cele două națiuni. Să sperăm, a adăugat d. Butler, că lucrările comitetului vor duce la o nouă dezvoltare a comerțului anglo-italian, în beneficiul ambelor țări.

Spre încheierea unui contract colectiv între funcționarii particulari și patroni

Timișoara, 24. — Pentru funcționarii particulari și angajații comerciali din Ținutul Timiș, înființarea breslei echivalează cu începerea unei epoci noi. Breasta le-a favorizat o strângere a rândurilor, ca astfel, printr-o luptă comună să-și poată apăra interesele de cari depinde existența lor de toate zilele.

Celace n'au putut eri când erau complet desorganizați, pot face astăzi când au o organizație unică, imputernicită cu toate drepturile legale. Pot organiza cursuri de limbă română și cicluri de conferințe; pot interveni la organele în drept pentru membrii breslei și pot încheia contracte colective de muncă prin care toate drepturile ce le au conform legilor în vigoare, să fie stipulate și, firește, respectate de către patroni.

Conducătorii breslei funcționarilor particulari și angajaților comerciali din Ținutul Timiș, după înfăptuirea fuziunii, n'au stat cu mâinile în sân, ci au început o viață activă demnă de invidiat. Din această activitate a rezultat și contractul colectiv de care ne ocupăm în cele ce urmează și care s'a încheiat pe baza moștului aprobată de Adunarea generală de fuziune a celor două fracțiuni de breslei, ținută la data de 1 Oct. a. c., precum și pe baza procurii pe care membrii au dat-o comitetului de direcție al breslei.

Contractul s'a redactat cu mare atenție, ținându-se seamă de toate necesitățile și faptele reale, de interesele superioare ale statului și de dispozițiunile statutare. Au fost adunate cele mai arzătoare probleme ale salariaților particulari cari se cer revendicate, căci ele nu mai pot suferi nici o întârziere. S'au făcut eforturi cari trebuiesc apreciate și de către patroni cari știu în ce scop au fost create breslele de către legiuitor.

Punctele principale ale contractului colectiv sunt: reglementarea salariilor și fixarea salariilor minime, restabilindu-se astfel echilibrul care a fost înclinat în urma urcării exagerate a prețurilor; la textile cu 100%, la alimente cu 30—80%, atrăgând scăderea nivelului de existență, deoarece salariile au rămas tot cele vechi.

Contractul colectiv, însoțit de un memoriu, din care am extras cele de mai sus, a fost trimis: Uniunii Generale a Industriașilor din România, Asociației Fabricanților din Banat, Federației Asociațiilor comerciale din Ținutul Timiș, Reuniunii Comercianților din Timișoara și Camerei de comerț și industrie, pentru a fi studiat, dându-se 8 zile drept termen de răspuns.

CE CUPRINDE CONTRACTUL

Contractul are 28 puncte în care sunt cuprinse toate revendicările salariaților parti-

culari, pe cari le rezumăm în cele ce urmează:

Angajarea de noi funcționari să se facă numai cu avizul breslei. Timpul de muncă să fie de 8 ore, exceptând pe angajații comerciali din bransa colonială cari vor munci 9 ore. Punctele 3—4 și 5 reglementează orașul de lucru pentru toate categoriile de întreprinderi, iar punctul 6 se ocupă de orele suplimentare, permise în caz de inventariere și la încheierea bilanșurilor dar numai cu autorizația Inspectoratului Muncii și cari vor fi plătite cu un plus de 50%.

Punctul 7 prevede dreptul la concediu de odihnă în raport cu vechimea în serviciu și care se va acorda între 15 Mai și 1 Oct. Se menționează că duminicile și sărbătorile ca și concediul de boală, nu pot fi calculate în concediul legal de odihnă. Punctul 8 stabilește sărbătorile legale când nu se lucrează, iar punctul 9, se referă la tratamentul patronului, care trebuie să fie omenesc față de angajat, precum și la respectul salariaților față de patron.

Celelalte puncte prevăd că angajații nu pot fi întrebuințați la alte munci în afară de sfera lor de activitate. Firmele sunt datoare să îngrijească de întreg serviciul de igienă al angajaților. Punctul 12 prevede că angajații pot cumpăra mărfuri cu prețul de cost dela firmele la cari lucrează, iar punctul 13 spune: „Dela data de 1 Oct. 1939 se vor majora salariile actuale până la un salariu lunar de lei 5000, cu 35%, ~~de la 5001 până la 8000 lei cu 25% și peste 8000 cu 15%~~. La angajații cari nu au salarii fixe, ei provizioane sau fix și provizioane, salariul vor fi calculate după întreg venitul lunar.

Stabilirea salariului minimal este prevăzută la p. 15. S'au fixat 5 clase cu salarii ce încep dela 2000 și merg până la 6000 lei lunar, adecă după vechimea în serviciu, care începe dela primul an de angajament și merge până la 8 ani. În această privință s'au prevăzut toate cazurile.

Punctul 17 se ocupă de indexul de scumpete care atrage după sine în mod automat și urcarea sa arilor.

Alte puncte se referă la cazurile de boală, la schimbările de patroni ai unei firme, la reglementarea numărului ucenicilor, reglementează modul de angajament al acestora, de plata salariului integral în caz de concentrare, iar punctul 24 spune:

„Pentru stabilirea prețurilor din cauza fluctuației, părțile contractuante să se întrunească din 3 în 3 luni, într-o comisie prezidată de președintele Camerei de muncă, pentru normalizarea dintre prețuri și salarii.

Repetăm încă odată, contractul s'a întocmit cu multă chibzuință și așteptăm încheierea lui între ambele părți.

Primele comentarii după declararea războiului economic britanic

Germanii afirmă că amiralitatea britanică nu este în stare să asigure apărarea apelor Vii îngrijorări în Olanda

Berlin, 24. (Rador.) — DNB anunță: La afirmația britanică cu privire la o campanie navală prezentată ca fiind dușă în mod ilegal de către germani, se fac următoarele precizări din sursă autorizată:

Englezii, cari dela începutul războiului, au călcat una după alta legile internaționale, încearcă acum să folosească acest drept internațional pentru propaganda lor. Ei, nu numai că au pus vasele lor proprii și vasele neutre în convoiuri protejite de vase de război, dar au luat sub protecție militară și căile maritime. Din aceasta reiese că azi nu mai există în ce privește navigația din Anglia și spre Anglia, drumuri cu adevărat comerciale.

Adversarul Angliei trebuie deci să ia măsurile sale în consecință, ca și cum ar avea de luptat cu vase de război. Din aceasta reiese, consecințe clare pentru modul în care trebuie să fie interpretat, în ce privește dreptul internațional, actualul război al minelor.

În convenția din Haga s'a hotărât ca atunci când se pun baraje de mine, să se aducă la cunoștință acest lucru de îndată ce considerentele militare o vor permite. În acest sens, Germania a comunicat care sunt zonele primejduite de mine. Dacă, considerentele militare permit acest lucru, este bine înțeles un lucru ce poate fi hotărât exclusiv de germani. Englezii nu se pot referi nici la faptul că prin convenția dela Haga, se interzic punerile de mine în apropierea coastelor și porturilor adversarului. Lucrul acesta nu este interzis decât atunci când se face cu scopul exclusiv de a se împiedica circulația vaselor de comerț. Englezii sunt de vină de faptul, că pe drumurile comerciale și în zonele din apropierea coastelor, se întâlnesc tot timpul vase de război britanice, contra cărora se permite folosirea minelor. Bine înțeles că englezii au dreptul să împiedice intrarea dușmanului în apele suveranității lor. Acest drept este garantat de acordul dela Haga. Atunci când opinia publică britanică se întreabă cu îngrijorare de ce amiralitatea nu face uz de acest drept, răspunsul e ușor de dat. Amiralitatea britanică nu este în stare să asigure apărarea apelor britanice și a drumurilor cari duc spre porturile britanice. În loc să recunoască acest lucru, Anglia caută să compenseze deficiența pe cale de propagandă, răspândind svo-

nuri false cu privire la paragrafele dreptului internațional.

CARACTERUL GRAV AL MĂSURILOR BRITANICE

AMSTERDAM, 24. (Rador.) — În declarație făcută corespondentului agenției Reuter, ca privire la războiul economic tactic, guvernul olandez declară:

Caracterul grav al măsurilor britanice ce privește Olanda este neîndoișos. Când de acum sunt cauzate mari pagube economiei olandeze, căci vasele noastre sunt sate adesea să stea săptămâni întregi în porturile britanice, dată fiind dezorganizarea serviciului de control britanic. Acest lucru înseamnă cheltuieli exorbitante pentru societățile de navigație. Un guvern neutru, nu poate lăsa să fie forțat să declare că marșurile din vasele sale nu vor fi reexportate în vreo formă oarecare, în vreo altă țară.

Declarația guvernului olandez se termină afirmând că politica britanică nu numai că violează ideile de neutralitate ale Olandei și ale legilor fundamentale ale legii internaționale și va avea cele mai dăunătoare rezultate cursului asupra comerțului britanic. Dacă nu se mă dă posibilitate Olandei să furnizeze Germaniei produse alimentare și terți prime, în aceleași cantități ca și până acum, ea va fi obligată în conformitate cu neutralitatea ei, să refuze aceste articole același fel și Angliei.

CERCURILE ECONOMICE BELGIE NE SUNT NELINIȘTITE

Bruxelles, 24. (Rador.) — Reuter anunța, că cercurile economice belgice sunt adânc neliniștite de hotărârile britanice de a confisca produsele de origine germană pe care le vor întâlni pe vase neutre în largul mării.

La Anvers se arată că tranzitul mărfurilor pe Rin, reprezintă o treime din activitatea totală a acestui port.

SOCIETĂȚILE DE NAVIGAȚIE SFĂTUITE

SĂ SUSPENDINE ORICE TRAFIC

Haga, 24. (Rador.) AGENTIA REUTER ANUNȚĂ, CĂ GUVERNUL OLANDEZ A SFĂTUIT SOCIETĂȚILE DE NAVIGAȚIE SĂ SUSPENDINE ORICE TRAFIC MARTIM, PÂNĂ LA NOUI DISPOZIȚII. HOTĂRÎREA FOST LUATĂ ÎN URMA CATASTROFELOR PROVOCATE DE MINE ÎN APROPIEREA COASTELOR ENGLIEI ȘI ZE. REPREZENTANTII SOCIETĂȚILOR MARITIME DE TRANSPORT S'AU INTRUNIT SPRE A DISCUTA ASUPRA SITUAȚIEI.

Bacilii ciumei — ca paznici

160 kg. aur „pus la o parte” de un angajat necinstit — și nevropat...

Budapesta, 24. — Poliția capitalei ungare a dat de urma unei misterioase afaceri, în care aurul, metalul galben mult dorit, a jucat rolul principal, cu bacilii — de altfel imaginari — ai ciumei.

În urma unui denunț poliția din Budapesta a făcut o descindere în localul firmei Scheid S. A. cu sediul principal în Viena. Reprezentantul firmei este un anume Dworak. Firma se ocupa cu cumpărarea aurului în formă de bijuterii sparte și transformarea metalului nobil în lingouri. Dworak a reușit să sustragă din aurul firmei cantități considerabile, însușindu-le. În locul aurului pune alte metale să facă greutățile din inventar a barelor...

Astfel pecheziția a dat în zidurile localului de 60 kg. aur curat ascuns de Dworak. În vila directorului Dworak, în casă și în grădină s'au găsit alte 100 kg. aur de aceeași proveniență.

BACILII CA PAZNICI

La ascunderea aurului sustras Dworak a fost ajutat de șase muncitori de ai firmei, cărora le plătea — în schimbul tăcerii — un supliment de salar de 40 pengő lunar. Că să nu fie ispitiți să fure aurul, al cărui ascunzis îl cunoșteau, Dworak le-a infectat comoara cu bacilii de ciună, așa încât oricine s'ar atinge de el ar muri în chinuri groaznice.

DWORAK E NEBUN?

Cercetându-se trecutul lui Dworak, s'au aflat lucruri stranii: conducătorul budapestan al firmei Scheid S. A., care avea monopolul de fapt al comerțului cu aurul, a fost mai mult timp pensionarul unei clinici de nervi — suferind de mania aurului! S'ar putea deci că el a acumulat formidabilă comoară numai ca să-și satisfacă pornirea bolnavicioasă.

Rămâne să stabilească ancheta cum a putut să înșele controlul firmei și cum a putut să pună în circulație bare de aur de valoare inferioară titlului marcat. S'ar putea să fi ascuns aurul sustras în alte locuri, chiar în străinătate.

Mesagiul Regelui George VI cu ocazia prorogării parlamentului

LONDRA, 24. (Rador.) — Cu prilejul prorogării parlamentului care a avut loc Joi, la Camera, Regele George VI, iar în Camera Lorzilor lordul cancelar a citat mesagiul regal. Regele a spus:

Lorzii mei și membri ai Camerei Comunelor!

Umbra războiului s'a abătut din nou asupra Europei, cu toate eforturile guvernului meu pentru apărarea păcii. Germania violând angajamentele sale solemne a invadat cu cruzime Polonia. În fața unor noi dovezi de provocare nu ne puteam inclina fără desonoare pentru noi și fără a pune în primejdie cauza libertății și a progresului omenesc. Nu aspirăm la nici un câștig material. Libertatea și instituțiile libere sunt dreptul nostru moștenit pe care

suntem hotărâți, ca și strămoșii noștri să-l apărăm.

Domnilor, vă mulțumesc pentru călup cum ați acceptat atât de prompt grelele poveri financiare ce au devenit necesare ca o contribuție pentru acoperirea marilor cheltuieli ale războiului.

Răspunsul atât de grabnic și de generos a impresionat profund lumea și dovedește hotărârea neclintită a popului Meu de a consimți la toate sacrificiile necesare în vederea victoriei. Scopurile noastre de război sunt vădit și de peste mări s'au consacrat aceste lupte. Cu ajutorul credincioșilor noștri aliați, Francezii și Polonii, nu ne putem îndoi de izbânda cauzei noastre. Rog pe Dumnezeu atotputernic să binecuvânteze misiunea noastră.

Raporturile româno-maghiare problema minoritară

Spus ecourilor provocate de articolul cu titlul de mai sus

Legătură cu articolul meu sub titlu de mai sus, apărut în coloanele ziarului „Dacia”, s'au produs ecouri pre- și interesante din două părți: De o parte, în ziarul „Déli Hirlyap” a apărut un articol cu caracter polemic, iar de altă parte în același ziar „Dacia” con- tinuă G. Luca, a făcut unele constata- ri foarte juste și reale. Fiind cunoscut al principiului că schimbul este reciproc, chiar prin contradicții polemice poate decât să aducă un aport la cunoașterea cauzei, înțeleg să-mi fixez re- zultatele în cele ce urmează.

I. În primul rând de plecare și ordinea de idei în articolul polemic din ziarul „Déli Hirlyap”, semnat de „v” mic, sub pseu- donimul cărui se ascunde șef-redacto- rului minoritar, reprezintă o con- tradiție tocmai contrară aceleia, ce se prezintă ca o condiție preliminară apropie- re româno-maghiare.

În ansamblul ideilor deduc, că auto- ritatea articolului este un participant ac- tuos din trecut, în care, timp de decenii scopurile politice urmărite au exteriorizat în contradicții și în rezistențe rezistențe pasive. Din acest punct de vedere, constată- rile sale ar putea fi considerate cadre de referință și căutarea unei logice for- tificate în scopul de a vedea justificată ac- ționea fostului Partid Maghiar în rela- tiunile de colaborare cu guver- namentul.

De la început țin să precizez, că am înțeles greșit. Chiar dacă am făcut o distincție de greșelile trecutului, prin- cipala intenționăm numai să demon- străm, că deosebirile esențiale de vederi din trecut au creat o prăpastie adâncă și zid chinezesc artificial în calea înțelegerii. Se prea poate să se găsească o justificare politică logică, însă în acest caz a dăunat interesele marilor partide, pentru că concepția inițială n'a nimic comun cu aceste mase și cu interesele ei.

În soluția problemei și întrebarea pusă în discuție de mine constă în aceea, că din trecut cu toate greșelile co- mise se poate astăzi susține, că de am- ba părți există o voință fermă de co- laborare sinceră? Este posibil, ca gre- șelile seculare ale istoriei și argumen- tările forțată pentru a justifica aceste greșeli, să fie înlocuite cu o voință cu- tără și o sinceritate, care să admită re- pararea lor? Pe urmă se poate pune în discuție, că concepția nouă, eliberată de tradițiile trecutului se va putea ea realiza prin aceiași exponenți, să ser- vească la construcția edificiului solid al viitorului?

A fost o mare greșală — fapt recu- nit și de autorul articolului — încăl- țat și consonantă — că guvernele trecu- te au căutat soluția problemei în metodele electorale efemere. Răspunde- rade însă nu numai asupra acestor metode. Baza fiecărui pact electoral a fost exclusiv numai repartizarea man- datelor de parlamentari, iar beneficia- rii acestor mandate cu puține excepții urmărit decât interese personale. Prin urmare nu se poate nega, că poli- tica de partid a minorității maghiare a condusă dela început de peste ho- rizonți și dela aceasta s'a mai adăugat și o politică internă. Tocmai de aceea nu s'a putut nici o apropiere în trecut de colaborare, pentru că acest lu-

cru trebuind să fie dominat de spiritul democratic, ar fi dăunat intereselor feudale, pe cari le reprezentau după or- dinele primite.

Nu intenționez să continui polemica și recunosc, că atât organele de presă extremiste, cât și mișcările iredente și revizioniste, precum și reacțiunile natu- rale ale acestora, n'au servit interesele păcii. Constat însă un fapt regretabil, că de ambele părți s'a încercat soluția acestei mari probleme prin prizma acestei miopii, ceea ce dă dovadă de o analiză superficială a fondului. În ajun- gerea scopului ce trebuie să urmărim, punctul de plecare îl constituie acel ade- văr izvorit din pământul Ardealului, a cărui rădăcini s'au fortificat alături. Teoretic și științific se poate discuta înțietatea unora sau altora pe aceste plaiuri, însă în practică nu va putea fi utilizată ca factor determinant acea- stă problemă. Deasemenea trebuie con- siderată perimată și inoperantă teoria, că numai numărul Ungurilor a scăzut în trecut în luptele pentru apărarea patri- moniului comun de azi. Greșala trecutului trebuie căutată în dominația acelei cla- se feudale, care în mod firesc a creat unitatea românească pentru a putea rezista mai eficient opresiunii maghiare. Toate aceste probleme însă, care nu sunt menite să umple vreun gol în ca- drele evoluției rapide de azi, vor trebui să joace un rol secundar.

Ași fi satisfăcut, dacă d. Vuchetich, în răspunsul ce-l va da, va fi de acord cu mine și lăsând la o parte toate cir- cumstanțele turburătoare va colabora la atingerea unui singur țel: *impăca- rea*.

Să ne împăcăm în așa fel, ca să ne recunoaștem reciproc drepturile baza- te în primul rând pe forța etnică reală, iar nu pe considerațiuni efemere inope- rante. Satisfăcând această condiție prealabilă, cu puteri unite vom putea rezista tuturor încercărilor de distru- gere, de oriunde ar veni.

Această apropiere sinceră dela fra- tele frațe este concretizată într'un dic- tion biblic, de care s'a inspirat înalta inițiativă a M. S. Regelui: „o singură turmă cu un singur păstor”. La această apropiere să contribuie sincer minori- tatea maghiară de aici înainte, ca ast- fel vechiul deziderat al necesității de colaborare să fie de pe a întregul satis- făcut.

Eu din parte-mi constat, că ideia prinde rădăcini atât la noi, cât și din- colo de graniță și cu trecerea timpului va putea servi de o bază solidă pentru colaborarea fără condiții a celor două popoare în bazinul dunărean.

Dr. VIRGIL E. L. NISTOR

Sedință secretă în Camera Comunelor

Londra, 24. (Radior.) — „Daily Tele- graph” afirmă că este probabil ca d. Chamberlain să accepte cererea opozi- ției de a se ține o sedință secretă la Ca- meră, pentru discutarea problemelor aprovizionării cu alimente.

ECONOMICE

Pentru intensificarea culturii sfecei de zahăr în Banat

— Un demers al Inspectoratului Agricol —

Timișoara, 24. — Zilele trecute s'a ținut o sedință a Sindicatului cultivatorilor de sfeclă de zahăr din Banat și Crișana, la care a luat parte și d. insp. general ing. agr. N. Popescu-Arad. Cu acest prilej s'au discutat mai multe chestiuni în legătură cu situația grea în care se află cultivatorii.

În legătură cu cele discutate, d. insp. ge- neral ing. agr. N. Popescu, a întocmit un amplu raport pe care l-a înaintat Ministeru- lui Agriculturii și Domeniilor.

Raportul arată întreagă situație și sugerează propunerile ce se impun pentru a se veni în ajutorul cultivatorilor de sfeclă de zahăr.

Astfel, se arată că sfecla de zahăr nu avea nici până în prezent un preț remuneratoriu pentru cultivatori, din care cauză aceștia au redus suprafețele culturilor. Aceasta o dovedește și faptul că fabricile de zahăr din re- giunea noastră cu mare greutate și-au putut asigura cantitățile necesare de sfeclă. Cauza? Prețurile prea scăzute (72 lei 100 kgr.) și caridacă se mențin față de scum- ptea generală, situația poate deveni și mai îngrijorătoare. Se impune deci o ridicare a suprafețelor culturii sfecei de zahăr, ceea ce este și în interesul Economiei Naționale.

Ca primă măsură de îndreptare, d. insp. general ing. N. Popescu, roagă ministerul să facă tot posibilul pentru ridicarea prețului la sfeclă și a se stăruie în acest sens din timp pe lângă Comisia specială a zahărului.

Aceasta nu ar fi o imposibilitate și nici nu ar atrage după sine scumpirea zahărului, deoarece fabricile de zahăr erau și până acum avantajate față de cultivatori, cărora nu le-au acordat majorare de preț la sfeclă când a fost cazul să o facă.

În legătură cu aceasta, d. insp. general ing. N. Popescu arată că este informat că fabricile de zahăr intenționează la încheerea

noulor contracte cu cultivatorii să impună o clauză prin care prețul sfecei se ma- jorează, dar numai în raport cu conținutul de zahăr. Este o clauză care nu trebuie îngă- duită, deoarece cultivatorii mici de astăzi — cum n'au putut nici cei mari din trecut — nu vor putea niciodată să controleze ce canti- tate de zahăr s'a scos din sfecla lor.

Un alt aspect al problemei, este că fabri- cele au sistat culturile de sămânță de sfeclă de zahăr în ralonul Arad și Timi- șoara, pe motivul că cultura n'ar fi cores- punzătoare. Lucru inexact după constatările anterioare. Pentru deplină clarificare, d. insp. general N. Popescu roagă să se ia mă- suri. Institutul de cercetări al României să fie însărcinat a face cercetări necesare, deoarece dovezi contrare sunt suficiente. La mijloc este vorba de favorizarea unor socie- tăți cari au monopolizat cultura sămânțelor de sfeclă de zahăr.

În ce privește contractele cu cultivatorii, ele să se încheie colectiv, în numele Sindica- tului, cu toți cultivatorii nu cu fiecare în parte, pentru ca fabricile să nu-i mai poată specula.

Pentru îndreptarea tuturor neajunsurilor, d. insp. general N. Popescu, a propus mini- sterului ce un ing. agronom să se speciali- zeze și, fără a mai avea alte însărcinări, să se ocupe numai de chestiunile culturii și in- dustriei sfecei de zahăr, în interesul cultiva- torilor. Aceasta pentru ca interesele acesto- ra să fie mai bine apărate față de fabrici cari au tot felul de specialiști.

Totodată s'a intervenit la Ministerul Agri- culturii și Domeniilor ca prețul sfecei de zahăr să fie fixat cu extraurgentă ca să nu se înceapă însămânțările înainte de fixarea prețurilor.

Cele de mai sus sunt atât de juste încât, măsurile de îndreptare nu mai pot întârzia.

Pentru înfrânarea speculei

Constăutarea dela comandamentul Gărzilor Naționale

TIMIȘOARA, 24. — În cadrul măsurilor ce s'au luat pentru combaterea speculei și pentru coordonarea lor, d. colonel NICOLAE MADANCOVICI, comandantul Gărzilor Naționale a convocat pentru ieri seară,

într-o consfățuire intimă, pe membrii Gărzilor Naționale F. R. N., cari vor fi însărcinați cu misiuni speciale în acest scop.

În cursul zilei de Luni, va avea loc o nouă consfățuire.

Lista nouilor articole declarate de generală necesitate

București, 24. (Sir.) — Lista nouilor articole, declarate de generală necesitate, prin decizia ministerului economiei naționale.

Ministerul economiei naționale, având în vedere dispozițiile art. 1 și 11 din de- cretul lege pentru înfrânarea și reprima- rarea speculei ilicite a dat următoarea deciziune:

Art. 1. Declarăm de generală necesitate următoarele articole: carnea proaspătă, carnea de animale conservată, sau fabricatele din această carne prepara- tă în țară din această carne. Grăsimi animale, osânza, untură topită și bloc, pasări vii sau tăiate (numai pu sau găini) preparate din lapte, untul și brânzeturile preparate în țară, ouă, pește proaspăt sau conservat din țară, preparatele indigene din pește, afară de icre și peștele denumit morun, nise- tru, cegă pastrugă și păstrăvi. Făină de grâu, secară și porumb, făină, pastele făinoase preparate în țară, sarea, ore- zul, ceaiul, afară de cel în ambalaje streine, zahărul, zarzavaturile din țară, legumele și fructele indigene, proaspete sau conservate; lămâi, portocale sau și în sezonul respectiv firesc preparate, indigene sau importate, rafinate,

brute, lichide sau solidificate; măslinile afară de cele importate preparate gata sau verzi, surrogatele de cafea prepara- te în țară, denumită „Frank” cafea de cacao, malț, ciocolată de menaj și ca- cao preparate în țară, apele minerale și gazeoase, anume cele din țară, sifonul, ghișa, combustibilul solid, electricita- tea, apa, spiritul denaturat, săpunul me- najer de rufe parfumat și neparfumat, săpunurile denumite de Marsilia indigen în bucăți mari și mici, săpunurile denu- mite „Cheia”, „Pisica”, „Avion”. lumă- nările de toate categoriile sticlele de lampă varul bulgăr praf și stins, sode de rufe, scrubeala albă și albastră, din țară, unsoarele de căruță, hamuri și bo- cancel, firele de bumbac țărănesc căciu- lile de miel obișnuit, și cojoacele de oi de oaie, opinci de piele, sămânță de floa- rea soarelui, rapiță, in, cânepă și ricin, talpa.

Art. 2. Se anulează decizia No. 66.990 din 18 Septembrie 1939 și 82917 din 11 Noemvrie 1939.

Art. 3. Direcția școlii central al speculei ilicite este însărcinat cu aduce- rea la îndeplinire a dispozițiilor pre- zentei deciziuni.

RESTAURANTUL CENTRAL viz-a-viz de Poșta Centrală
aranjează Sâmbătă seara o mare cină de țepure cu găluște și 1/4 de vin **Lei 25**
calitate excelentă — Vinuri renumite de Alba-Iulia — Abonamente cu prețuri reduse
Propr. Iosif Kardos

Scurte telegrame externe

Belgrad, 24. (Rador.) — Macek, vice-președintele consiliului de miniștri și președintele partidului croat, a fost primit Miercuri în audiență de A. S. R. Principele Paul, regentul Iugoslaviei. — Cercurile politice cred că aceasta este în legătură cu alegerile legislative ce sunt în curs de pregătire, adaugă agenția Havas, care dă știrea.

Paris, 24. (Rador.) — Gabriel Lebrun, fratele președintelui, a încetat din viață Miercuri într-o clinică în apropiere de Paris.

Haga, 24. (Rador.) — Pentru prima oară dela începutul războiului, curtea permanentă de justiție internațională se va întruni la 24 Noembrie pentru a examina cererea de a se lua măsuri conservatorii, cerute de guvernul belgian; în chestiunea privitoare la compania de electricitate din Sofia, Curtea va examina și alte diferite chestiuni administrative.

Budapesta, 24. (Havas.) — Exportul de făină al Ungariei în Germania care urma să fie făcut pe Dumăre în conformitate cu contractul semnat, a fost suspendat în timpul lunii Noembrie, din cauza lipsei remorcheurilor. Se examinează acum chestiunea efectuării acestui transport pe cale ferată.

Paris, 24. (Rador.) — Membrii guvernului polon a părăsit Parisul Miercuri dimineața, plecând la Anvers unde se află sediul provizoriu al guvernului polon. Ei au fost salutați la plecarea de Champetier de Ribes subsecretar de stat la ministerul afacerilor străine care reprezenta pe d. Daladier și de prefectul poliției.

Belgrad, 24. (Rador.) — Guvernul va lua toate măsurile necesare pentru a reduce riscurile și pentru a împiedica pierderi din partea marinei iugoslave, — a declarat ministrul comunicațiilor, ocupându-se de naufragiul vasului iugoslav „Carica Milica” scufundat în apropierea coastelor Angliei.

Riga, 24. (Rador.) — D. N. B. ANUNȚĂ: PESTE 30 MII DE PERSOANE APARTINĂD GRUPULUI ETNIC GERMAN DIN LETONIA AU FOST REPATRIAȚI PANĂ ACUM ÎN GERMANIA. ACEST NUMĂR REPREZENTĂ APROAPE JUMĂTATE DIN ACEST GRUP.

Berna, 24. (Rador.) Agenția Stefani anunță: Consiliul federal al Elveției anunță că a cumpărat 15 vapoare cu un total de 115.000 tone pentru transportul mărfurilor elvețiene în timpul actualului războiu.

Madrid, 24. (Rador.) — Conversațiile franco-spaniole în vederea încheierii unui acord comercial au fost reluate Miercuri seara.

CAIRO, 24. (Rador.) — Negocierile comerciale dintre autoritățile egiptene și delegația română sosită în Egipt, au început Miercuri sub auspiciu favorabile.

Președintele Roosevelt la Warmspring

Newyork, 24. (Rador.) — Președintele Roosevelt a sosit la Warmspring, unde, ca în fiecare an, este timp de o săptămână oaspetele copiilor internați în sanatoriul local al institutului de paralizie infantilă.

Președintele va oferi azi copiilor un dejun, care și el a intrat în tradiție.

D. Roosevelt va mai rămâne apoi o săptămână la Warmspring, pentru a face o cură la băile locale.

Masina infernală dela München

Cine este Otto Strasser

Declarația cercurilor autorizate britanice

Trei atentate au fost puse la cale împotriva cancelarului Hitler

Berna, 24. (Rador.) — Havas anunță: În urma comunicatului german asupra atentatului dela München, poliția elvețiană a început la rândul ei o anchetă cu privire la șederea eventuală în Elveția a lui Elser.

„Bund” din Berna declară că până acum aceste cercetări nu au avut decât rezultate negative. „Neue Züricher Zeitung” scrie: Versiunea germană, care conține numeroase detalii asupra lui Elser în pregătirea atentatului, nu prezintă nicio dovadă a afirmatiei că atentatul a fost organizat de Otto Strasser.

CE PRECIZEAZĂ CERCURILE ENGLEZE

LONDRA, 24 (Rador.) — Reuter transmite următoarea declarație a cercurilor autorizate britanice cu privire la comunicatul dat Marți seara de autoritățile germane: deși explozia bombei dela München și incidentul dela Veloc sunt conexe în declarația d-lui Himmler. În textul declarației nu se arată nicăeri că ar fi existat vre-o legătură între cele două cazuri. Scopul alăturării celor două evenimente este de a lăsa impresia că pretinsul centru britanic terorist și revoluționar din Haga ar fi responsabil de bomba dela München. Dacă în adevăr d. Himmler a știut exact cece se petrecea în sânul acestui pretins centru terorist, atunci reiese că poliția germană a știut dinainte de pregătirea exploziei și a lăsat ca ea să se producă. Suntem siguri că d. Himmler n'ar fi dispus să admită pe față un asemenea lucru. Cum se vede din chiar declarația d-lui Himmler, afirmația că incidentul dela München ar fi fost instigat de Intelligence-Service, nu este sprijinit de nimic.

GEORG ELSEER NU FACEA PARTE DIN ORGANIZAȚIA LUI OTTO STRASSER

Paris, 24. (Rador.) — Otto Strasser a acordat Miercuri un interviu în care a afirmat că nu cunoaște pe Georg Elser și că nu a auzit niciodată de el și că aceasta nu aparține organizației pe care o conduce.

Conducătorul frontului negru a afirmat, că are adepți în toate organizațiile germane în fiecare secțiune a frontului muncii, în fiecare regiment al armatei și chiar în Gestapo.

OAMENII SERVICIULUI SECRET BRITANIC ERAU ÎN LEGATURĂ CU GESTAPO-UL

Berlin, 24. (Rador.) — Agenția DNB comunică din izvor competent:

Grație aparatelor de radio și codului,

furnizate de capitanul Stevens din serviciul secret britanic, unor agenți germani pe care li considera ca reprezentanți ai unui grup de opoziție din Germania, poliția secretă germană a reușit să stabilească legătura cu Intelligence Service-ul englez și să o mențină timp de 21 zile.

Comunicările regulate ale poliției germane de siguranță cu serviciul secret din Londra au fost întrerupte din partea Germanilor la 22 Noembrie ora 10 și 10 cu următorul mesaj: „Până la urmă conversația cu oameni închipuiți devine plicticoasă. Veți înțelege că terminăm. Vă salută Gestapo.

Telegrafistii englezi au mai confirmat și primirea acestui mesajiu.

Cine este Otto Strasser

BERLIN, 24. (Rador.) — „Völkischer Beobachter” publică un articol asupra personalității lui Otto Strasser. După ce arată care a fost activitatea lui Strasser până în 1933 când a emigrat din Germania, ziarul adaugă că după o scurtă ședere la Viena Strasser s'a refugiat la Praga unde a scos un ziar. Otto Strasser a trăit ani de-a rândul, — scrie ziarul, — din bani plătiți de diferite servicii străine de informații cărora le-a făgăduit să organizeze o revoluție în Germania sau cel puțin să lăture pe Führer.

În Iunie 1934 a oferit guvernul francez să organizeze un putsch în regiunea Saar spre a împiedeca alipirea acestui teritoriu la Germania. Dintr'o scrisoare autografă a lui Otto Strasser rezultă că guvernul francez a respins propunerea cu menținerea că va obține răsturnarea regimului din Germania în condițiuni mai prielnice. În 1934—35 a instalat lângă Praga un post de radio numit „postul libertății” care își încheia toate emisiunile cu apelul „Adolf Hitler trebuie să moară”.

Guvernul german a cerut atunci oficial celui cehoslovac să suprima acel post, care îndemna la asasinarea membrilor guvernului german. La refuzul celui, germanii au acționat singuri. Doi conducători ai serviciului german de siguranță au distrus acest post la 26 Ianuarie 1935. În 1936 Strasser a făcut pregătiri în vederea unui atentat cu explozibile care trebuia să se producă mai întâi în stadionul olimpic apoi cu prilejul congresului partidului în 1936 la Nürnberg, iar la urmă cu ocazia vizitei ducelui în 1937.

Helmut Hirsch, unul din oamenii săi a trecut granița germană cu două mașini infernale și zece kgr. de explozibile, dar a fost arestat de Gestapo și condamnat la moarte la 8 Martie 1937. Un alt atentat a fost dea-

semni descoperit și împiedecat, iar viciul Karl Doebling și Helmut Kremin au fost condamnat la moarte la 22 Sept. 1937. În toamna anului 1938 Strasser a încercat să organizeze din Praga un nou atentat.

După răsturnarea regimului Benes, Strasser a părăsit Praga și a intrat în legătură cu serviciul secret britanic din îndemnul cărui a reușit să execute al treilea atentat împotriva vieții Führerului, pe care prevedea să-l facă să eșueze. Elser a încercat să treacă în Elveția în noaptea de 8—9 Noembrie, dar a fost arestat. Otto Strasser care aștepta a părăsit Elveția la 10 Noembrie, unde s-a inapoiat la Londra.

CHINA continuă să reziste împotriva AGRESIUNII

Ciungking, 24. (Rador.) — Congresul național chinez a ținut ședință la 21 Noembrie. Congresul a ales pe mareșalul Chiang Kai Shek în unanimitate președinte al yuanului executiv, iar vicepreședinte pe Kung Min Fin.

S'a făcut o declarație prin care s'a confirmat următoarea rezoluție:

1. Continuarea rezistenței împotriva agresiunii străine pentru salvagardarea integrității teritoriale și administrative Chinei.
2. Menținerea și respectarea tratatelor internaționale în care China este semnatară.
3. Refuzul de a adera la pactul anti-komintern.
4. Menținerea unei politici externe independente.

Catastrofal cutremur de pământ în Anatolia

Istanbul, 24. (Rador.) — UN CUTREMUR CATASTROFAL S'A ÎNREGISTRAT JOI ÎN ANATOLIA. DIN PRIMELE ȘTIRI REIEȘTE CĂ SUNT 11 MORȚI.

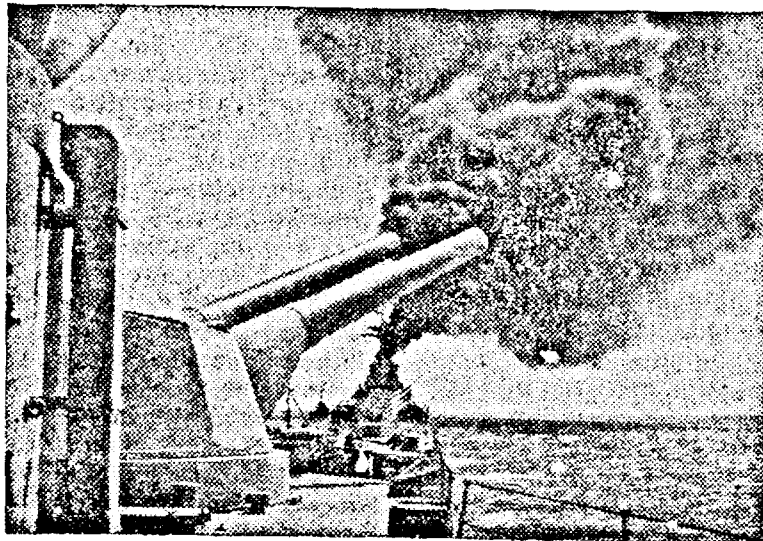
Istanbul, 24. (Rador.) — CUTREMURUL DE PĂMÂNT DIN ANATOLIA A DURAT 24 ORE. SUNT 18 VICTIME. NUMEROASE VICTIME SUNT ÎNGROPATE SUB DĂRĂMATURILE CASELOR. COMUNICAȚIILE DIN ANATOLIA SUNT ÎNTRERUPTE.

Omagiul Românelor la mausoleul fascistilor morți pentru revoluție

Roma, 24. (Rador.) — Raul Bossy ministru al României însoțit de atașatul militar și personalul legăției adus omagiul la mausoleul fascistilor morți pentru revoluția fascistă la palatul lictorului. Bossy fost primit de conducătorii partidului.

Inițierea episcopiei reformate a Oradiei

Monitorul Oficial de azi publică decretul lege prin care se inițiază eparhia reformată a Oradiei cu sediul Oradea. Adunarea eparhială generală va proceda la alegerea episcopului eparhiei.

Crucișător englez în plină activitate

INFORMAȚIUNI

Calendar

VINERI, 24 NOEMBRIE

Sfinții Mucenici Clement Papa al Petru al Alexandriei.
Sfânta Flora.
Sf. de serviciu: Circ. I.: Mizericordă; Str. Sf. Ioan; circ. II.: Maszalts, Piața Cârțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare; circ. III.: Roxin, Piața Axente Sever; circ. IV.: Braun, Str. Văcărescu 33.
Sf. permanent: Mehala: Chioreanu; S. Str.: Panajoth.

PROGRAMUL OPEREI

(la Teatrul Comunal):
10.50: Boema, operă de Puccini.

GRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

„Halo, Janine”, cu Marica Röck.
„Cântecul dimineții”, cu Martha (fost Rivoli); „Femeia care pri- pulme”, cu Carole Lombard și Fredric

„Noaptea Destinului”, cu Zarah

la sătean dă 5000 lei ca să participe la gara de bani, apoi văzându-se păcălit, înșelăciunea. Săteanul Dionisie din Susani a fost vizitat într-o zi de țigani, pe nume Traian Căldăraș și 21 Noem- niste mostre bani falși și i-au cerut să participe și el la afacere. Opritoiu le-a dat de lei spre a se cumpăra materialul de fabrică de bani falși. Dar n-a mai dat bani falși de-atuncia, și nici banii erau buni și în sumă destul de fru- văzându-se păcălit, i-a dat pe țigani să-l înșelăciune. Tribunalul Lugoj i-a condamnat în închisoare corecțională. Făcând apel la Curții de Apel din Timi- soara achitat pe țigani de orice penali- tate fiind dovedite elementele esențiale ale lui de înșelăciune. Opritoiu din Lugoj a rămas bun păcălit.

PARASTAS. Duminecă 26 Noem- briană implinindu-se 6 săptămâni dela moartea năprasnica a fiicei și sora- re Georgeta Birăescu, care loc, după serviciul din biserica ortodoxă, română Timișoara-Iosefin, un Te-Deum și odihna sufletului scumpei și a soției noastre defuncte. Rugile fier- dente părinților, fratelui și rudelor îngăduite, adresate Celui Atotpu- nător, unite cu acelea ale celor ce au avut oșt și au iubit-o și tin să asiste la parastas, îi va azeza, de sigur, în lu- creștilor, la locul cuvenit, sufletul ei întru înălțime. Familia Tr. Birăescu.

Camera de Muncă din Timișoara, în cunoștința celor interesați că în urma amănunțitei cercetări a Mi- nistrului Muncii L. M. Nr. 197 Nr. 47002 din 20 oct. 1939, nr. 8239/939, mese- rii cu brevet de meserie și cari nu au primit încă salariul lor mai mult de zece salariati art. 333 din Regulamentul legii pregătirea profesională și exerci- tiul meseriilor, sunt scutiți de obliga- ciei înscrierii firmei la Camera de

ANGAJEAZA 10 FUNCIONARI DE BUREOU. În vederea executării unor lucruri urgente la biroul populației, Chestu- rii angajează 10 diurnști. Candidații vor prezenta, se vor prezenta, cu cereri de mâna lor proprie, la Secretariatul Populației, între orele 9—13, zilnic.

Incendiu într-o pivniță cu lemne. În seara de 23 Noembrie a. c., orele 10.30, în Bulevardul Regele Ferdinand 6, la nr. 11, la d. Lesz s'au aprins niște lemne în pivniță. La fața locului au sosit pompierii, care au stins focul imediat. Nu au sosit.

— **INIȚIATIVA LAUDABILĂ A SOC. DE PATRONAJ.** Institutul de educație morală a societății de patro- naj, de pe lângă Curtea de Apel din localitate, a deschis un magazin de des- facere (în strada Eugen de Savoia, colț cu str. V. Alexandri), pentru pro- dusele din atelierele acestei institut. Minorii delincvenți internați acolo lu- crează în ateliere și învață felurite me- serii. În prăvălia deschisă în localul primăriei se pot cumpăra pantofi, ge- mantane, poșete, etc. Pe lângă că prețu- rile sunt ieftine, publicul cumpărând va da un sprijin unei frumoase inițiative. Venitul rezultat, din vânzare este des- tinat îmbunătățirea vieții minorilor in- terniți pentru reeducare.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II, Piața Traian 2, etaj I. 2.

— Căzând în stradă, un bătrân își fracturează mâna stângă. În ziua de 22 Noembrie a. c., la orele 17.30, individul Noll Otto de 61 ani, cu domiciliul în str. Fröbl No. 12, mergând prin Piața Dra- galina a căzut jos și i s'a fracturat bra- țul stâng. De lauzare a fost transportat la sanatoriul Bega.

— **Inlocuire.** În timpul concediului me- dical al d-lui dr. Miloia, Muzeul Banatu- lui este condus de d. dr. Gherasim Belciu, funcționar la această instituție.

— **Lucrările dela Biblioteca Municipa- lă.** Lucrările de zidărie dela biblioteca orașului sunt foarte avansate, pe cât de radical și vast au fost începute. Se speră ca până n s'ar sărbătorile Crăciunului să se poată pune la dispoziția cititorilor o sală de lectură.

— **Operație.** D. decan al baroului avo- caților, Adrian Brudariu, deputat s'a su- pal la București unei operație de amig- dalite. Suntem înfomați că operația a reușit, urmând a se întoarce zilele ace- stea în localitate, d. deputat.

Timișoara caută post dela ora 2—7—9 în orice birou, fabrică sau avocație, cuno- când mașina de scris, posedând și limba germană și franceză. pretențiuni foarte moderate. Adresa: Dumitra Simidan, III, Str. Mitropolitul Varlaam 9.

4 țigani dela Cheches au încercat să mituiască un gardian

Ei au nimerit în arestul parchetului local

Timișoara, 24. — Gardianul public Dumitru Cucu, dela Chestura locală, fiind de serviciu mai zilele trecute în preajma gării Fabrică, a zărit 2 țigani și două țigănci suspecți.

Procedând la identificarea lor, a sta- bilit că ei sunt din comuna Cheches și se numesc: Rudolf Bogdan zis Dolfi, Du- mitru Baneas, Marta Bogdan și Ioana Ciocoi. Ca să scape de neplăcerile dela poliție, țiganii cari se vede că aveau ce- va pe conștiință, s'au gândit să-l mi- tuiască pe gardian. Una dintre țigănci, Ioana Ciocoi, fluturând o hârtie de 500 de lei, a și concretizat intenția de mituire a întregului grup.

— Ține 500 de lei pentru dumneata și dă-ne drumul...

Gardianul a preluat bannota, însă a condus întregul grup la comisariat, unde la percheziția ce li s'a făcut s'a găsit asupra lor o cantitate importantă de stofă și mai multe cutii cu cremă de

— **PROCESUL JUCATORULUI BIN- DEA.** Azi are loc la judecătoria II urba- nă din localitate un interesant proces al fostului ripensist. Obiectul este tocmai trecerea sa din acest club. Revenim mâi- ne cu amănunte.

— Toți proprietarii de autovehicole din Timișoara și județul Timiș-Torontal, să se prezinte la comisia de clasare în cursul acestui săptămâni, numai înainte de masă. Acei care nu se vor prezenta, vor fi urmăriți și trimiși în judecată tri- bunalului militar, fiind pedepsiți.

— Conferința catihetică a preoților din tractul Timișoara. Eri dimineață a avut loc, la școala primară de stat din Mehala, o conferință catihetică a preoților din tractul Timișoara, prezidată de pr. Virgil Popovici, în lipsa protopopului dr. P. Țiucra. Au fost prezenți dd. pre- fect col. Virgil Popovici, consilier epar- hial, pr. Caius Turicu și numeroși preoți din tract. Conferința catehetică, având titlul „Isus Christos și problema genera- ției tinere”, a fost rostit de pr. Melentie Șora. La discuții pe marginea subiectu- lui au luat parte dd. pr. Popovici-Mehala, și pr. Caius Turicu. Secția practică în fa- ța elevilor școlii primare a fost ținută de pr. Stoia, din Sânmihaiul-Român. La discuția au luat parte dd. pr. Victor Franz, pr. Mihai Șora și pr. Horia Vișoiu. Ședința a continuat apoi în casa pr. Po- povici, unde oaspeților li s'a servit o gu- stare. Cu acest prilej, d. prefect a ascu- tat doleanțele preoților ortodoxi din trac- tul Timișoara.

— **DOAMNELOR!** Voiți să Vă îmbră- cați estin și elegant? Vizitați salonul de Mode „ORIGINAL” I., Str. Gh. Lazar 4, etaj, III. Lift în curte. Telefon 39—45. Lucrăm și pe rate.

— „Medicul centrului primar de sănă- tate” va fi titlul ce-l vor avea de acuma inimile medicilor de circumscripție. — Me- dicul centrului secundar de sănătate se va chema medicul Je piasă. Acesta va avea rolul de medic igienist și va fi nu- mit câte un astfel de medic la populație de 50.000 suflete.

— Noua lege sanitară apărută în Mo- nitorul Oficial din 20 crt., aduce multe modificări în organizarea serviciilor sa- nitare. Inițițează pe lângă fiecare Ți- nut câte un consiliu de igienă și ocro- tire socială, deasemenea mai prevede înființarea unui spital de boli sociale.

— Jandarm dat în judecată se judecă în apel. La Curtea criminală din locali- tate a fost eri pe rol apelul plutonierului de jandarmi Tone Marin care în primă- vară la târgul din Izvin a dat cu cioma- gu o lovitură cauzatoare de moarte. Tone era în exercițiul funcțiunii și a in- tervenit pentru a restabili ordinea și a împrăstia pe scanda'agi. Scanda'ul fu- sese provocat de doi săt'eri. Tone a smuls din mâna unuia din aceștia cârja cu ca- re amenința și a confiscat-o. Săteanul Ion Alexin insista în mod supărător să i-se restituie cârja, el fiind păcurar, iar acea cârjă cu cârlig li servește la prin- sul oilor. — Plutonierul Tone, i-a dat o lovitură cu acea cârjă peste ceafă în așa fel că Ion Alexin a căzut jos și a murit pe loc. Tribunalul l-a condamnat în pri- mă instanță pe plutonierul Tone la un an și șase luni închisoare corecțională, șase mii de lei amendă și cincizeci de mii lei despăgubiri părții civile. Curtea a amânat desbaterea apelului făcut de To- ne Marin, fiind avocatul său bolnav în spital.

— **Procesul de șantaj prin presă** al lui Virgil Florescu și Ion Avramescu s'a amânat pe Luni spre a se audia noui mar- tori. Cititorii noștri își amintesc de plân- gerea introdusă de d. Victor Tratner, de- la Administrația Financiară din locali- tate. Au fost ascultați o mulțime de mar- tori printre cari d. insp. Tăutu, d. adm. financiar Petrovici, etc. Instanța a ad- mis cererea de a se audia noui martori deoarece prin ascultarea lor se va putea da la iveală o curioasă stare de spirit în orânduiele societății timișorene. Flo- rescu declară că „în sezon bun” câștiga cincizeci de mii de lei pe lună. Cererea de eliberare a fost respinsă.

Citiți și răspândiți ziarul „DACIA”

Primăria Timișoara a înființat prima instanță pentru judecarea contraven- țiilor la legea speculei

Timișoara, 24. — Primăria munici- piului nostru a înființat eri, conform decretului lege pentru reprimarea specu- lei ilicite, prima instanță de judecată a contravențiilor la această lege.

Această instanță își va începe activi- tatea de îndată ce tribunalul local va de- lega pe cel mai vechi judecător de ocol să lucreze în permanență la soluționarea contravențiilor ce se vor constata. Pri- măria a și făcut demersuri pe lângă d. primpreședinte al tribunalului local pen- tru delegarea acestui judecător.

Prima instanță de judecată pentru contravenții la legea speculei va func- ționa chiar în localul primăriei, perso- nalu de birou urmând a fi recrutat tot dintre funcționarii municipiului.

Separat de această măsură pentru re- primarea speculei, Ministerul Economiei Naționale, după cum am anunțat la timp, a delegat un număr de 14 funcționari superiori dela primărie, cari au dreptul de a controla abaterile dela legea pentru înfrânarea speculei.

OCASIUNE FAVORABILĂ PENTRU PLASAMENT DE CAPITAL

DE VANZARE
moșie, 72 jughere, județul Timiș șosea, tren, pământ bun. Informații la Andrei Leopold, Timișoara, Str. Milano No. 13. Telefon 22—44

ULTIMA ORĂ

Războiul maritim în plină desfășurare

Crueișătorul englez „Gipsy” s'a lovit de o mină în apropiere de coasta britanică

Avioanele engleze deasupra posturilor germane

Londra, 24. (Rador). — Alarma a fost dată Miercuri dimineața în regiunea insulelor Shetland. Avioane germane au atacat mai multe vase britanice care le-au respins cu focuri de artilerie antiaeriană. Inamicul a aruncat mai multe bombe asupra unui hidroavion ancorat care a luat foc. Nu sunt victime.

ZBORURI ENGLEZE DE RECUNOAȘTERE DEASUPRA ORAȘELOR GERMANE

LONDRA, 24. (RADOR). — Ministerul aviației anunță: escadrile britanice au făcut zboruri în cercetare de succes în cursul zilelor de Luni și Marți pe deasupra orașelor Stuttgart, Frankfurt, Hamburg, și Bremen.

ALARMA LA PARIS

PARIS, 24. (RADOR). — Alarma aeriană a fost dată în capitală la ora 0.15 și a ținut până la ora 1. Alarma aeriană a fost dată și în regiunea din Nord-Vestul Franței între orele 0.6—0.37.

Londra, 24. (Rador). — Ministerul aerului anunță, că avioanele inamice s'au apropiat noaptea trecută de coasta Sud-Estică a Angliei.

COMUNICAT FRANCEZ

Paris, 24. (Rador). — Comunicatul oficial francez din 23 Noembrie anunță: Noaptea destul de calmă pe front. Turruri de artilerie în diferite puncte.

În ziua de 22 Noembrie, cinci avioane germane de vânătoare au fost doborâte pe teritoriul nostru. În afară de aceasta, un avion german de recunoaștere atacat de aviația noastră de vânătoare, deasupra localității Gravelines, a căzut pe teritoriul belgian. Am pierdut un avion de vânătoare.

MINELE MAGNETICE

SUNT INVENȚIE SUEDEZĂ

STOCKHOLM, 24. (Rador). — Ziarul social „Demokraten” scrie, că minele magnetice de care se folosește actualmente Germania, este o veche invenție suedeză brevetată încă din 1908, în mai multe țări printre care Suedia și Germania.

Inventatorul este un suedez cu numele de Bergstroem, care a oferit invenția sa marinei suedeze. Aceasta a refuzat-o. Bergstroem a declarat că minele germane au fost probabil realizate după principiile invenției sale. Ar fi vorba de mine ancorate adânc în Mare care se ridică la suprafață, atunci când trec vapoare în apropiere.

CONTRATORPILORUL „GIPSY” S'A LOVIT DE O MINĂ

Londra, 24. (Rador). — Admiralitatea confirmă că contratorpilorului „Gipsy” s'a ciocnit de o mină în apropiere de coasta de sud-est a Angliei. Naufragiul s'a întâmplat în momentul în care vasul ieșea în larg, după ce debarcase pe uscat pe trei aviatori germani găsiți pe când rătăceau pe mare într-o barcă de cauciuc. Numărul dispăruților este de 40. Au fost salvați, 97 marinari dintre care 21 sunt răniți.

Remorcherele au adus epava la mal, făcând-o să eșueze pe o plajă unde au început lucrările de salvare.

AVION GERMAN DOBORIT

Paris, 24. (Rador). — „Havas” anunță că Joi dimineața un avion german, care sbura pe deasupra orașului Besancon, a fost luat în urmărire de un avion francez și doborât în împrejurimile orașului.

COMUNICAT GERMAN

Berlin, 24. (Rador). — Comandamentul suprem al armatei comunică: La Sudest de Pirmasens o companie inamică a atacat avansposturile noastre. Ea a fost respinsă cu mari pierderi. La 22 Noembrie recunoașterile armatei aeriene germane pe deasupra Franței și Angliei au dat rezultate deosebit de importante cu toată rezistența opusă de avioanele de vânătoare și de artileria antiaeriană a inamicului.

Un avion francez a fost doborât în regiunea Sedan. În apele insulelor

Shetland un hidroavion englez a fost incendiat în cursul unor sboruri în adâncime cu toată via rezistență întâmpinată.

Numeroase lupte s'au dat la frontieră contra avioanelor inamice. Patru avioane franceze de vânătoare au fost doborâte. În apropiere de Friburg avioane de vânătoare franceze au silit un avion german să execute o aterizare forțată. La 21 Noembrie o luptă aeriană s'a dat deasupra teritoriului francez între 9 avioane de luptă germane și 7 avioane de vânătoare franceze. Avioanele franceze au fost împrăștiate și avioanele germane de recunoaștere și-au putut continua misiunea aviatorii inamici au trecut frontiera germană rămânând în imediata apropiere a frontierei.

Războiul maritim ia proporții

Paris, 24. (Rador). — Havas transmite următoarele: Din ce în ce mai mult războiul se duce pe mare.

În sprijinul acestei afirmații se menționează minele plutitoare germane din Marea Nordului, vânătoare contra submarinelor ilustrată prin lovitura dubla realizată de un torpilor francez, sborurile de recunoaștere ale aviației germane făcute în jurul Mării Nordului, în regiunea insulelor Shetland în partea extremă a arhipelagului britanic până pe coastele Flandrei franceze și în partea de Nordvest a Franței în apropierea Canalului Mânecei. În cursul acestor operațiuni un aparat german a fost doborât în flăcări căzând pe teritoriul belgian nu departe de coastă.

În timp ce ziua de ieri a fost de mică importanță pentru operațiile terestre limitându-se la mici ciocniri de patrulare, ea prezintă mare importanță în ceea ce privește războiul maritim. Cazul torpilor

rului francez care a reușit să scufunde numai la un interval de trei zile două submarine germane ilustrează în mod precis rodnică cooperare ce există între hidroaviație și vasele însărcinate cu vânătoarea submarinelor.

La aceasta îndoită acțiune a luat parte și aeronautica navală. Avioanele și hidroavioanele cari zboară la mari înălțimi pot să observe silueta submarinelor în adâncul apelor. Avioanele anunță imediat vasele urmăritoare indicându-le poziția submarinelor. Acestea sosesc cu maximum de viteză la fața locului și cu ajutorul grenadelor submarine distrug vasul inamic. Se pare că aceasta s'a procedat cu ocazia scufundării celor două submarine germane de către torpilorul francez menționat într'un comunicat oficial. Până acum au fost scufundate de flotele aliate peste 21 submarine germane.

Mine cu parașute de „tip magnetic” aruncate de germani deasupra Tamisei

Londra, 24. (Rador). — Agenția Reuter anunță că avioanele germane care au sburat la o mică înălțime deasupra estuarului Tamisei, în cursul nopții de Miercuri spre Joi, au aruncat mine prevăzute cu parașute. Toate aceste mine erau de „tip magnetic”.

D. Shakespeare, secretar parlamentar al amiralității, a declarat în Camera Comunelor că în cursul ultimelor două săptămâni, 15 mine au fost aruncate de valuri pe coastele britanice, toate minele fiind de proveniență germanică.

O NOTĂ OLANDEZĂ adresată Foreign Office-ului

Londra, 24. (Rador). — Ministrul Olandei a remis azi dimineața la Foreign Office o comunicare, conținând observațiuni în privința hotărârii britanice, de a cofisca mărfurile de export germane.

Agenția Havas spune că acest demers nu constituie cătuși de puțin un protest, ci argumente împotriva hotărârii britanice.

D. Chamberlain a respins

propunerea ca prizonierii germani de războiu să fie repartizați sub gardă pe diferitele vapoare

Londra, 24. (Rador). — Intrebat Camera Comunelor dacă n'ar fi bine prizonierii germani de războiu să fie repartizați sub gardă pe diferitele vapoare britanice, drept răspuns la politica maritimă ilegală a Germaniei, d. Chamberlain a răspuns negativ.

Deputatul Mander a întrebat pe Chamberlain dacă n'ar fi de dorit, în legătură cu reconstrucția internațională de după războiu, să se ia de pe acum în cercetare posibilitatea de a primi în sânul imperiului britanic și pe acele state care ar dori să se asocieze cu Marea Britanie. Primul ministru a răspuns că nu vede care ar fi folosul de a se lua în considerare o asemenea problemă înainte ca ea să ia o formă concretă.

Cancelarul Hitler a dat instrucțiuni comandanților forțelor armate privitoare la strategia viitoare

Berlin, 24. (Rador). — Ca și în am precedent, Führerul a convocat Joi pe comandantii forțelor armate ale Reichului în noul palat al cancelariatului. Ținând seamă de experiențele făcute în timpul războiului dela Est, Führerul a dat instrucțiuni privitoare la strategia viitoare.

O statistică asupra străinilor aflați în Anglia

Londra, 24. (Rador). — Sir John Anderson, ministrul de interne a declarat în Camera, că la sfârșitul Lunii Octombrie se aflau în Anglia 62.244 germani, 11.900 austriaci, 8766 polonezi și 7930 cehi, înregistrați la diferitele circumscripții polițienesci.

Numărul vaselor reținute de bazele de control britanice

LONDRA, 24. (Rador). — Ministrul de războiu economic a declarat în Camera Comunelor că numărul vaselor reținute de bazele de control ale contrabandei, organizate de Anglia în Mediterana, în săptămâna care s'a încheiat la 13 Noembrie a fost următorul: 12 vase italiene, patru norvegiene, trei americane, unul grec, unui iugoslav și unul român.

În săptămâna care a urmat au fost reținute 23 vase, adică 14 italiene, 3 panameze, 1 grec, 1 norvegian, 1 iugoslav, 1 olandez.